

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 13 marca 2024 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890 i 2375) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie stanowiska roślinności stepowej z ostnicą włosowatą *Stipa capillata*.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Jamy oraz na gruntach Gminy Chełmno i Gminy Miasto Chełmno;
- 2) położenie rezerwatu w strefie krawędziowej Doliny Dolnej Wisły w sąsiedztwie kompleksu leśnego oraz terenów nieleśnych wykorzystywanych rolniczo;
- 3) położenie rezerwatu na terenie zabytku archeologicznego – grodziska wczesnośredniowiecznego;
- 4) położenie rezerwatu na terenie obszaru Natura 2000 Zbocza Płutowskie PLH040040.

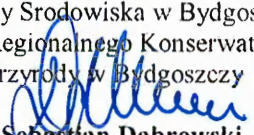
§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Ochronie czynnej podlega cały obszar rezerwatu przyrody.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Uchyła się zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 12 września 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca” (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2022 r., poz. 4628).

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
p.o. Regionalnego Konserwatora
Przyrody w Bydgoszczy

Sebastian Dąbrowski

Załącznik Nr 1 do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

z dnia 13 marca 2024 r.

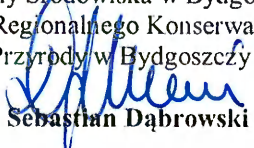
Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

Lp.	Identyfikacja zagrożeń istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków ¹⁾
1.	Obecność gatunku obcego geograficznie: robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> w wydz. 186 g, 186 i oraz wzdłuż drogi biegnącej w granicach działki 130/1 obręb ewidencyjny Kałdus, gmina Chełmno (zagrożenie wewnętrzne, istniejące).	<p>W oddziale 186 i - usuwanie robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>, w przypadku dorosłych osobników obrączkowanie tzn. usunięcie z pnia drzewa tylko martwicy korkowej i łyka w postaci pierścienia na szerokość min. 10 cm i pozostawienie drzew do samoistnego obumarcia, w przypadku podrostu i siewek – wycinanie lub wykaszanie jednokrotnie w ciągu roku oraz zastosowanie metod ograniczających wzrost: sposoby chemiczne (np. naniesienie bezpośrednio na powierzchnię cięcia przy zastosowaniu pędzla/mazacza, bez rozpylania preparatu) i/lub biologiczne (zainfekowanie powierzchni cięcia preparatami zawierającymi grzybnie gatunków saprofitycznych). W miarę możliwości i potrzeb (duże prześwietlenie lasu) nasadzanie dzikiego bzu czarnego <i>Sambucus nigra</i>, głogu jednoszyjkowego <i>Crataegus monogyna</i>, wiązu polnego <i>Ulmus minor</i>, co ma na celu zacienienie powierzchni gleby i zapobieganie kiełkowaniu nasion robinii akacjowej. Wprowadzenie gatunków krzewiastych zamiast gatunków drzewiastych jest związane z ograniczeniem wynikającym z obecności nawarstwień kulturowych i potrzebą ich ochrony przed uszkodzeniami przez korzenie drzew.</p> <p>W oddziale 186 g - wycinanie lub wykaszanie jednokrotnie w ciągu roku oraz zastosowanie metod ograniczających wzrost robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>: sposoby chemiczne (np. naniesienie bezpośrednio na powierzchnię cięcia przy zastosowaniu pędzla/mazacza, bez rozpylania preparatu) i/lub biologiczne (zainfekowanie powierzchni cięcia preparatami zawierającymi grzybnie gatunków saprofitycznych).</p> <p>Droga (część działki 130/1) – usuwanie w razie potrzeby robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> przy zastosowaniu metod mechanicznych i chemicznych (jak w oddziale 186 g).</p>
2.	Sukcesja naturalna, zarastanie murawy stepowej ze	Koszenie jednokrotne w ciągu roku (jesienią) wraz z usuwaniem drzew i krzewów i wynoszenie biomasy,

¹⁾ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r.

	stanowiskiem ostnicy włosowatej <i>Stipa capillata</i> przez rodzime drzewa i krzewy (zagrożenie wewnętrzne, istniejące).	opcjonalnie wypas owiec – oddział 186 g.
3.	Antropopresja - niszczenie roślinności przez turystów wspinających się na wydmy w oddziale 186g (zagrożenie wewnętrzne, istniejące).	Ustawienie tablic: - informacyjnej z napisem „do punktu widokowego” przy drodze (działka 130/1) od strony S/E, - 2 tablic informacyjnych o przedmiotach ochrony: przy drodze (działka 130/1) od strony S oraz przy punkcie widokowym, - 2 tablic ostrzegawczych „zakaz wstępu na teren rezerwatu” przy drodze (działka 130/1) od strony S oraz NW.
4.	Ingerencja i niszczenie nawarstwień kulturowych przez korzenie drzew na terenie grodziska w oddziałach 186 h, 186 i. (zagrożenie wewnętrzne, istniejące).	W oddziale 186 h - wyłączenie z produkcji leśnej oraz przywrócenie do stanu nieleśnego; wycięcie drzew i krzewów (bez karczowania) z pozyskaniem drewna i usunięciem całej biomasy poza rezerwat w terminie jesienno-zimowym, następnie koszenie jednokrotne w ciągu roku (jesienią) i wywozienie biomasy. W oddziale 186 i – usuwanie gatunku obcego geograficznie robinia akacja <i>Robinia pseudoacacia</i> (metody jak w punkcie 1)
5.	Obecność poza granicami rezerwatu (oddziały 186 f, 186 j, 186 k oraz działki 130/1 i 79 obręb ewidencyjny Kałdus, gmina Chełmno) osobników gatunku obcego geograficznie robinii akacji <i>Robinia pseudoacacia</i> , które stanowią źródło nasion dla osobników kiełkujących w granicach rezerwatu (zagrożenie zewnętrzne, istniejące).	Wokół rezerwatu (w oddziałach 186 f, 186 j, 186 k) działania polegające na usunięciu osobników robinii akacji <i>Robinia pseudoacacia</i> . Usunięcie osobników robinii akacji <i>Robinia pseudoacacia</i> oraz wykaszanie jednokrotne w roku (optymalnie we wrześniu) łąki na N od rezerwatu (działka 130/1 własność Gminy Chełmno i działka 79 własność Gminy Miasto Chełmno)

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
p.o. Regionalnego Konserwatora
Przyrody w Bydgoszczy

Sebastian Dąbrowski

Załącznik Nr 2 do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

z dnia 13 marca 2024 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ¹⁾
1.	Usunięcie gatunku obcego geograficznie robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>	<p>Usunięcie robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> z drzewostanu poprzez obrączkowanie w przypadku dorosłych osobników tzn. usunięcie z pnia drzewa tylko martwicy korkowej i łyka w postaci pierścienia na szerokość min. 10 cm i pozostawienie drzew do samoistnego obumarcia.</p> <p>W pierwszym roku, zimą, wykonanie obrączkowania wszystkich drzew, na wysokości ok. 1 m. nad ziemią, przy zachowaniu szerokości obrączki nie mniejszej niż 10 cm. Po dwóch przeciwległych stronach pnia pozostawienie mostków nieuszkodzonej kory o szerokości około 1/10 obwodu pnia. Opcjonalnie nawiercenie pni pod kątem ostrym w kierunku ziemi i wstrzyknięcie preparatu chemicznego. Zabezpieczenie nawierconych otworów nieprzepuszczalną substancją.</p> <p>W drugim roku (1,5 roku po wykonaniu pierwszego zabiegu), po zakończeniu kwitnienia (czerwiec) usunięcie mostków kory. Zabieg jednokrotny, przeprowadzony na wszystkich drzewach. Miesiąc po usunięciu mostków, usunięcie mechaniczne wszystkich odrostów występujących na pniach poniżej obrączki. Opcjonalnie naniesienie na powierzchnie cięcia preparatu chemicznego. W trzecim roku kontrola skuteczności zabiegów. W przypadku stwierdzenia drzew o żywych koronach w miarę potrzeb pogłębienie obrączek. Usunięcie mechaniczne stwierdzonych odrostów i podrostu robinii. Opcjonalnie naniesienia na powierzchnie cięcia preparatów chemicznych.</p> <p>W przypadku podrostu i siewek – wycinanie lub wykaszanie jednokrotnie w ciągu roku (biomasę należy usunąć poza teren rezerwatu) oraz zastosowanie metod ograniczających wzrost: sposoby chemiczne (np. naniesienie bezpośrednio na powierzchnię cięcia przy zastosowaniu pędzla/mazacza, bez rozpylania preparatu) i biologiczne (zainfekowanie powierzchni cięcia preparatami zawierającymi grzybnie gatunków saprofitycznych).</p> <p>W oddz. 186 i podsadzanie krzewów rodzimych w celu ograniczenia kiełkowania robinii akacjowej i tworzenia odrośli korzeniowych: dzikiego bzu czarnego</p>	oddz. 186 i, oddz. 186 g, wzdłuż drogi biegnącej w granicach działki 130/1 obręb ewidencyjny Kałdus, gmina Chełmno

¹⁾ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r.

		<p><i>Sambucus nigra</i>, głogu jednoszyjkowego <i>Crataegus monogyna</i>, wiązu polnego <i>Ulmus minor</i>.</p> <p>Dopuszcza się modyfikację działań ochronnych w toku realizacji jeżeli wynikać to będzie z bieżących potrzeb w celu zwiększenia skuteczności zwalczania robinii akacjowej.</p>	
2.	Powstrzymanie sukcesji naturalnej na murawie stepowej	<p>Koszenie jednokrotne w ciągu roku (jesienią), wraz z usuwaniem drzew i krzewów i wynoszenie biomasy. Biomasa należy usunąć poza teren rezerwatu. Opcjonalnie ekstensywny wypas owiec. Usunięcie robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> z murawy i jej sąsiedztwa (działanie opisano w punkcie 1).</p>	oddz. 186 g
3.	Ograniczenie niszczenia nawarstwień kulturowych przez korzenie drzew na terenie grodziska	<p>Wyłączenie z produkcji leśnej oraz przywrócenie do stanu nieleśnego; wycięcie drzew i krzewów (bez karczowania) z pozyskaniem drewna i usunięciem całej biomasy poza rezerwat w terminie jesienno-zimowym, następnie koszenie jednokrotne w ciągu roku (jesienią) i wynoszenie biomasy. Biomasa należy usunąć poza teren rezerwatu. Usunięcie robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> z drzewostanu (działanie opisano w punkcie 1).</p>	oddz. 186 h oddz. 186 i
4.	Ograniczenie antropopresji	<p>Ustawienie tablic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacyjnej z napisem „do punktu widokowego” przy drodze (działka 130/1) od strony S/E, - 2 tablic informacyjnych o przedmiotach ochrony: przy drodze (działka 130/1) od strony S oraz przy punkcie widokowym, - 2 tablic ostrzegawczych „zakaz wstępu na teren rezerwatu” przy drodze (działka 130/1) od strony S oraz NW. 	droga na działce 130/1 obręb ewidencyjny Kałdus, gmina Chełmno od strony S i NW

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
p.o. Regionalnego Konserwatora
Przyrody w Bydgoszczy

Sebastian Dąbrowski

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca” jest dokumentem określającym sposób ochrony stanowisk roślinności stepowej z ostnicą włosowatą *Stipa capillata* stanowiących przedmiot ochrony w rezerwacie. Rezerwat przyrody został ustanowiony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 28 lipca 1962 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. nr 68, poz. 317). Aktualnie obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Góra św. Wawrzyńca (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 507).

Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie w art. 20 ww. ustawy.

Niniejsze zarządzenie uchyla zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 12 września 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca” (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2022 r., poz. 4628).

Pismem z dnia 14 marca 2023 r., znak DOP-WOŚ.0831.136.2022.KW, Ministerstwo Klimatu i Środowiska poinformowało, że na podstawie § 5 ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) oraz na podstawie pisma Prezesa Rady Ministrów powierzającego ministrom dokonywanie kontroli zgodności z polityką Rady Ministrów aktów prawa miejscowego ustanowionych przez organy niezespółonej administracji rządowej zgodnie z rzeczową właściwością, dokonana została kontrola zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z 12 września 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca”. W wyniku przeprowadzonej kontroli powyższego zarządzenia stwierdzono następujące uchybienia uzasadniające zmianę przedmiotowego aktu we własnym zakresie:

1) „W załączniku nr 1 do kontrolowanego zarządzenia przy Lp. 5, wątpliwości budzi wskazanie, iż sposobem eliminacji lub ograniczania stwierdzonego w rezerwacie przyrody zagrożenia istniejącego zewnętrznego, jest ujęcie w Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy określonego działania, tj. „działania polegające na usunięciu osobników (...)”. Należy zaznaczyć, iż w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672 i 1726) oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie

szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. poz. 1302) brak jest regulacji, które pozwalałyby wskazać w planie ochrony zadania jakie powinny zostać zaplanowane i wykonane w ramach planu urządzenia lasu. W tym miejscu warto wspomnieć o przepisie § 1 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia, który stanowi „przy sporządzaniu planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu uwzględnia się planowany w aktach prawa miejscowego sposób zagospodarowania lasu i jego otoczenia” i podkreślić, że przepis ten nie daje podstawy do wskazywania w akcie prawa miejscowego działań/zadań, które mają być wykonane w ramach planu urządzenia lasu. Z ww. przepisu wynika jedynie, iż przy sporządzaniu planu urządzenia lasu powinno się uwzględniać planowany w akcie prawa miejscowego (np. poprzez określone działania ochronne) sposób zagospodarowania lasu i jego otoczenia.”

W związku z ww. uwagą usunięto zapis dotyczący ujęcia w Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy określonego działania, tj. „działania polegające na usunięciu osobników (...)”, jako sposobu eliminacji lub ograniczania stwierdzonego w rezerwacie przyrody zagrożenia istniejącego zewnętrznego. Wprowadzono zapis: „Wokół rezerwatu (w oddziałach 186 f, 186 j, 186 k) prowadzić działania polegające na usunięciu osobników robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*.. Usunięcie osobników robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* oraz wykaszanie jednokrotne w roku (optymalnie we wrześniu) łąki na N od rezerwatu (działka 130/1 własność Gminy Chełmno i działka 79 własność Gminy Miasto Chełmno).” Jednocześnie mając na względzie opinię zarządcy terenu Nadleśnictwa Jamy wyrażaną w piśmie z dnia 16 czerwca 2023 r., znak ZG.7212.14.2023, wprowadzając wskazania do działań poza rezerwatem na powyższym obszarze nie wyznaczono otuliny rezerwatu przyrody. W piśmie z dnia 16 czerwca 2023 r., znak ZG.7212.14.2023, Nadleśniczy Nadleśnictwa Jamy informuje że: „Plan ochrony dla rezerwatu „Góra św. Wawrzyńca” został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 12 września 2022 roku. Zawiera on wyczerpujący wykaz zagrożeń i sposobów ich eliminacji. Wymienione w nim rozwiązania zostały wypracowane przez strony i z całą pewnością ich realizacja poprawi stan tego rezerwatu. Wyznaczenie otuliny dla rezerwatu „Góra św. Wawrzyńca” oznacza objęcie dodatkową formą ochrony kolejnych powierzchni, czego konsekwencją będzie wydłużenie procesu decyzyjnego i „rozmyje” odpowiedzialność za ten obszar leśny. Ponadto na obszarze chronionym mogą występować ograniczenia dotyczące przyjętych metod i terminów realizacji prac likwidujących zidentyfikowane zagrożenia. Zidentyfikowanie zagrożeń dla rezerwatu poza jego granicami nie oznacza, że obszar ten musi stanowić otulinę, dlatego przesłane projekty opiniuję negatywnie.”

2) „Ponadto, w załączniku nr 1 do kontrolowanego zarządzenia zwraca uwagę wskazanie tylko niektórych z rodzajów zagrożeń, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336), tj. zagrożenia „wewnętrznego, istniejącego”, „zewnętrznego, istniejącego”, bez jednoczesnego podania w uzasadnieniu do zarządzenia informacji o przyczynach pominięcia pozostałych rodzajów zagrożeń. Zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy plan ochrony dla rezerwatu przyrody zawiera identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków. Należy podkreślić, iż w przypadku wskazania tylko jednego rodzaju zagrożeń, w uzasadnieniu do zarządzenia powinno zostać zamieszczone wyjaśnienie o niezidentyfikowaniu, np. w trakcie prowadzenia badań terenowych pozostałych rodzajów zagrożeń.”

Zgodnie z ww. uwagą w załączniku nr 1 „Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków” do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 12 września 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca” (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 4628) wskazano zagrożenia „wewnętrzne, istniejące”, „zewnętrzne, istniejące”, ponieważ w trakcie badań terenowych na potrzeby utworzenia planu ochrony dla tego rezerwatu nie zostały zidentyfikowane pozostałe rodzaje zagrożeń.

3) „Należy również wskazać, iż uzasadnienie do zarządzenia zawiera wprowadzającą w błąd informację, iż „udostępnienie rezerwatu dla celów edukacyjnych i turystycznych może nastąpić jedynie w formie odrębnego zarządzenia na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy, a nie zarządzeniem w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody”. Warto podkreślić, iż zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w planie ochrony dla rezerwatu przyrody, w jego części normatywnej, o ile jest taka potrzeba i jest to uzasadnione, wskazuje się obszary (np. obszar całego rezerwatu) i miejsca (np. place, punkty informacyjne, ośrodki), które są udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa, jednocześnie określając sposób ich udostępniania. Natomiast na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ww. ustawy w rezerwacie przyrody wyznacza się wyłącznie szlaki i trasy narciarskie, na których możliwy jest odpowiednio: ruch pieszy, rowerowy, narciarski i jazda konna wierzchem np. w celach edukacyjnych, turystycznych. Z powyższego wynika, iż udostępnienie rezerwatu przyrody dla celów edukacyjnych i turystycznych, jest możliwe zarówno na podstawie zarządzenia ustanawiającego plan ochrony jak i na podstawie zarządzenia w sprawie wytyczenia w rezerwacie przyrody szlaków i tras narciarskich, różna jest jednak forma i zakres tego

udostępnienia (obszarowa i miejscowa lub szlaki i trasy). Zacytowane na wstępie stwierdzenie można by uznać za poprawne, gdyby nie użyte w nim wprowadzające w błąd sformułowanie „może nastąpić jedynie w formie”, wskazujące na wyłączność art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jako jedynej podstawy do udostępnienia rezerwatu dla celów edukacyjnych i turystycznych. Ponadto warto wspomnieć, iż udostępnienie rezerwatu przyrody lub jego części w celach edukacyjnych lub turystycznych jest możliwe także na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w drodze indywidualnego zezwolenia na odstępstwo od zakazów z ust. 1.”

Zgodnie z ww. uwagą udostępnienie rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca” dla celów edukacyjnych i turystycznych może nastąpić w formie odrębnego zarządzenia na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także na podstawie art. 15 ust. 5 ww. ustawy w drodze indywidualnego zezwolenia na odstępstwo od zakazów z ust. 1. W niniejszym zarządzeniu nie udostępniono ww. rezerwatu dla powyższych celów.

Obwieszczeniem znak WOP.6202.6.2023.KLD.4, z dnia 15 września 2023 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca” i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a i 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.), art. 3 ust. 1 pkt 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.). Projekt zarządzenia był podany do publicznej wiadomości również poprzez ogłoszenie w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu. Projekt planu ochrony zamieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty 668/2023).

Powyższe obwieszczenie oraz projekt niniejszego zarządzenia został przekazany m.in. zarządcy terenu rezerwatu przyrody tj. Nadleśnictwu Jamy, od którego we wskazanym w obwieszczeniu terminie nie otrzymano uwag do treści zarządzenia. W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wpłynęły do tut. Urzędu uwagi do przedmiotowego projektu planu ochrony.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany pozytywnie przez Gminę Miasta Chełmno pismem z dnia 10 stycznia 2024 r., znak GM-OŚ.605.2.2.2024.KG, jako właściciela działki nr 79, obręb Kałdus.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Gminy Chełmno uchwałą nr XXXVI/312/23 z dnia 23 listopada 2023 r.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą nr 1/2024, z dnia 1 marca 2024 r.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190), projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WIR.IX.710.3.4.2024, z dnia 8 marca 2024 r.

W całym rezerwacie „Góra św. Wawrzyńca” wyznaczono obszar ochrony czynnej. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej zaplanowane zostały w celu eliminacji istniejących zagrożeń.

W załączniku nr 1 „Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków” do niniejszego zarządzenia wskazano zagrożenia „wewnętrzne, istniejące”, „zewnętrzne, istniejące”, ponieważ w trakcie badań terenowych na potrzeby utworzenia planu ochrony dla tego rezerwatu nie zostały zidentyfikowane pozostałe rodzaje zagrożeń tj. „wewnętrzne, potencjalne”, „zewnętrzne, potencjalne”. Zagrożeniem w rezerwacie jest występowanie osobników robinii akacjowej (ekspansywny gatunek obcego pochodzenia), niszczenie nawarstwień kulturowych zabytku archeologicznego oraz negatywny wpływ antropopresji na zachowanie przedmiotu ochrony. W planie uznano za celowe usuwanie drzew i podszytu robinii akacjowej w pododdz. 186 i, 186 g oraz w części działki 130/1. Zaplanowano także usunięcie drzewostanu rosnącego na zboczu północnym pozostałości wału obronnego grodziska wczesnośredniowiecznego (pododdz. 186 h), co w połączeniu z działaniami w pododdz. 186 i ograniczy niszczenie substancji zabytkowej. W związku z obecnością poza granicami rezerwatu (oddziały 186 f, 186 j, 186 k oraz działki 130/1 i 79 obręb ewidencyjny Kałdus, gmina Chełmno) osobników gatunku obcego geograficznie robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*, które stanowią źródło nasion dla osobników kiełkujących w granicach rezerwatu (zagrożenie zewnętrzne, istniejące), zaplanowano wokół rezerwatu (w oddziałach 186 f, 186 j, 186 k) działania polegające na usunięciu osobników robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*. Usunięcie osobników robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* oraz wykaszanie jednokrotne w roku (optymalnie we wrześniu) łąki na N od rezerwatu (działka 130/1 własność Gminy Chełmno i działka 79 własność Gminy Miasto Chełmno). W celu powstrzymania

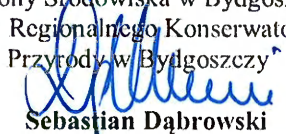
procesów sukcesji wtórnej na murawie stepowej w rezerwacie zaplanowano utrzymanie koszenia i wynoszenia biomasy (opcjonalnie wypas owiec) w pododdz. 186 g.

Powyższe działania ochronne przyczynią się do utrzymania zbiorowiska roślinnego, będącego przedmiotem ochrony w dobrym stanie oraz do powstrzymania utraty wartości kulturowych. Działania zostaną wykonane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz przez Nadleśnictwo Jamy.

Ze względu na uwarunkowanie przyrodnicze rezerwatu nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych do celów naukowych, edukacyjnych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie.

Nie wprowadzono dodatkowych ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełmno, planów zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Brak ustaleń wynika z braku zagrożeń, którym można by przeciwdziałać poprzez ww. ustalenia.

Zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody niniejszy plan ochrony dla rezerwatu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Zbocza Płutowskie PLH040040, ponieważ dla tego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 1 sierpnia 2019 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zbocza Płutowskie PLH040040 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 4324, ze zm.), którego zakres obejmuje obszar rezerwatu przyrody „Góra św. Wawrzyńca”.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
p.o. Regionalnego Konserwatora
Przyrody w Bydgoszczy

Sebastian Dąbrowski